

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРЬКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Л.І. Дегтерева, М.В. Солодовник

**ПРОГРАМА ТА РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«ТУРИСТСЬКЕ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ»

*(для студентів 2 курсу денної і заочної форм навчання
освітньо – кваліфікаційного рівня бакалавр, напряму підготовки 6.030601-
«Менеджмент» спеціальності 6.050200 – “Менеджмент організацій ”)*

Харків – ХНАМГ–2009

Програма навчальної дисципліни і робоча програма навчальної дисципліни «Туристське природокористування» (для студентів 2 курсу денної і заочної форм навчання освітньо – кваліфікаційного рівня бакалавр, напрямів підготовки 6.030601 – “Менеджмент”, спеціальності 6.050200 – “Менеджмент організацій») / Укл.: Л.І Дегтерева, М.В. Солодовник - Харків: ХНАМГ, 2009.- 23 с.

Укладачі: Л.І. Дегтерева
М.В. Солодовник

Рецензент: докт. техн. наук, проф. С.С. Душкін

Рекомендовано кафедрою водопостачання, водовідведення та очищення вод,
протокол №1 від 28.08.2009 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
1.1. Мета, предмет та місце навчальної дисципліни.....	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни.....	6
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги.....	7
1.4. Рекомендована основна навчальна література.....	8
1.5.Анотації програми навчальної дисципліни.....	8
2 РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА	11
2.1 Структура навчальної дисциплін.....	11
2.2. Тематичний план навчальної дисциплін.....	12
2.3 Зміст дисципліни	12
2.4. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями.....	13
2.5. Структура залікового кредиту навчальної дисципліни.....	14
2.6.Засоби контролю та структура залікового кредиту	16
2.7. Інформаційно-методичне забезпечення.....	22

ВСТУП

Приєднання України до Болонського процесу перш за все обумовлює впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу, яка є українським варіантом ECTS.

Навчальна дисципліна «Туристичне природокористування» є складовою безперервного екологічної освіти та виховання студентів-менеджерів спеціальності 6.050200 - Менеджмент організацій з туризму, що спрямовано на розвиток спеціального еколого-правового мислення, закріплення знань з метою вирішення конкретних питань їх майбутньої практичної діяльності щодо захисту екологічних прав і інтересів суб'єктів і об'єктів туристичної діяльності.

В основу курсу покладена концепція сталого еколого-економічного розвитку суспільства, що поєднує такі складові як природоохоронна діяльність, правова екологія людини, раціональне використання природних ресурсів у туристській діяльності.

Програма курсу розрахована на студентів факультету менеджменту всіх форм навчання, і визначає коло питань і комплекс проблем, які висвітлюються в процесі викладення, як лекційного матеріалу, так і за допомогою проведення практичних занять та самостійної роботи студентів.

Програма розроблена на основі:

- ГСВОУ МОНУ «Освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалавра напряму підготовки 0502 «Менеджмент», затверджено Наказом Міносвіти і науки України від 04.06.2004 р. № 452
- ГСВОУ МОНУ «Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра напряму підготовки 0502 «Менеджмент», затверджено Наказом Міносвіти і науки України від 04.06.2004 р. № 452
- Навчальний план підготовки бакалавра за спеціальністю 6.050200 – Менеджмент готельного, курортного та туристичного сервісу.

Програма ухвалена:

- Кафедрою «Водопостачання, водовідведення та очищення вод» - протокол № 1 від 28 серпня 2009р.;

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

1.1.1 Мета та завдання вивчення дисципліни

Метою вивчення дисципліни є підготовка фахівця, який володітиме знаннями, пов'язаними з вирішенням питань організації туристичного бізнесу на підставі еколого-правового мислення. **Освітньою метою** програми є одержання навичок по розробці привабливих туристичних маршрутів з метою задоволення запитів споживачів. Навчальний курс розглядає подачу інформації в аспекті взаємодії з економікою, соціологією, екологією та психологією споживачів туристичних послуг.

Основними завданнями, що мають бути вирішені в процесі викладення дисципліни, є теоретична і практична підготовка студентів з таких питань:

- Загальні правові, організаційні, виховні та соціально-економічні засади реалізації державної політики України в галузі туризму;
- Природні мотиви туризму, класифікація туристських ресурсів, нормативи їх використання
- Види впливу туризму на природні комплекси, напрямки роботи туристичних адміністрацій для сталого розвитку туризму.

У ході вивчення дисципліни студенти повинні

Знати:

- закони і постанови Уряду України про державну політику в галузі туризму та принципи міжнародного співробітництва в галузі охорони навколишнього середовища;
- питання, пов'язані з взаємодією підприємств туристичного бізнесу з органами державного нагляду для захисту екологічних прав суб'єктів і об'єктів туристичної діяльності;
- нормативні документи з питань ліцензування і нормування використання природних ресурсів;

- правові питання, пов'язані з охороною і раціональним використанням природних ресурсів.

Вміти:

- дати належну оцінку впливу туризму на природні комплекси;
- вибрати оптимальні засоби щодо забезпечення екологічної безпеки людини у процесі туристичної діяльності ефективного використання природних ресурсів та захисту екологічних прав особи;
- аналізувати та обробляти інформацію про стан природних об'єктів.

1.1.2. Предмет вивчення дисципліни

Предметом вивчення дисципліни є відомості про сучасні концепції природокористування, економічні механізми природокористування, вплив природних ресурсів на розвиток туристського ринку, правові основи організації та ефективного використання природних ресурсів, види впливу туризму на природні комплекси.

1.1.3. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Основи екології, Загальна та неорганічна хімія, Економіка природокористування	Організація туризму. Безпека життєдіяльності.

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль 1. Туристське природокористування

ЗМ 1. Загальні відомості про туристські ресурси.

- Науково-методичні засади екологічного права і туристського природокористування.
- Туристські ресурси і їхній вплив на розвиток туристського ринку. Кількісні параметри ГДК.
- Природні зони України. Природно-заповідний фонд України.

Охорона і раціональне використання природних ресурсів.

- Природні ресурси морських узбереж, їх використання для туристичних цілей.
- Туристське районування.
- Концепція сталого розвитку сучасного туризму. Вплив масового туризму на навколишнє середовище та туристські ресурси.
- Перспективи розвитку міжнародного туризму в Україні.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Сфери діяльності	Функції діяльності у виробничій сфері
Студенти повинні оволодіти знаннями щодо: <ul style="list-style-type: none"> - законів і постанов Уряду України про державну політику в галузі охорони навколишнього середовища; - користуючись відповідними методиками аналізувати та обробляти інформацію про стан природних об'єктів України; оцінювати якість природних ресурсів і їх придатність для використання; - контролювати дотримання санітарно-гігієнічних вимог учасниками трудового процесу; - технічні і програмні засоби реалізації інформаційних процесів, оцінювати якість елементів систем і технологічних процесів та їх вплив на навколишнє середовище 	Виробнича	Технологічна
В умовах виробничої діяльності на підставі технологічної інструкції, використовуючи чинну нормативну базу організувати дотримання санітарно-гігієнічних вимог учасниками трудового процесу	Виробнича	Організаційна (організація дотримання санітарно-гігієнічних вимог та техніки безпеки)
В умовах виробничої або побутової діяльності на основі результатів аналізу особистих потреб і усвідомлення мотивів діяльності, спираючись на принципи суб'єктно-діяльнісного підходу: <ul style="list-style-type: none"> - формулювати цілі власної діяльності з урахуванням суспільних, державних і виробничих інтересів; - визначати структуру власної діяльності; - приймати рішення щодо здійснення діяльності 	Соціально-виробнича; Соціально-побутова	Виконавська

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Храбовченко В.В. Экологический туризм: Учеб.- метод. пособие. – М.: Финансы и статистика, 2003.
2. Природопользование. Под общ. ред.. Є.А. Арустамова.-М.: Издательский дом «Дашков и К⁰», 1999.-252с.
3. Штюмер Ю.А. Охрана природы и туризм. – М.: Физкультура и спорт. – 1974.
4. Сенин В.С. Организация международного туризма. – М.: Финансы и статистика, 2000.
5. ВИНТИ. Обзорная информация. Проблемы окружающей среды и природных ресурсов. – М., № 7. – 2003.

1.5.Анотація програми навчальної дисципліни

ТУРИСТСЬКЕ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Мета: Підготовка фахівця, який володітиме знаннями, пов'язаними з вирішенням теоретичних і практичних питань використання природних ресурсів для туристичних цілей.

Предмет: теорія, методи, розрахунок стану навколишнього середовища, а також плати за спеціальне використання природних ресурсів для туристично-рекреаційних цілей. Екологічний менеджмент і аудит туристичних адміністрацій. Безпека туриста.

Зміст:

Модуль 1.Туристське природокористування

ЗМ 1. Загальні відомості про туристські ресурси.

- Науково-методичні засади екологічного права і туристського природокористування.
- Туристські ресурси і їхній вплив на розвиток туристського ринку. Кількісні параметри ГДК.
- Природні зони України. Природно-заповідний фонд України. Охорона і раціональне використання природних ресурсів.
- Природні ресурси морських узбереж, їх використання для туристичних цілей.
- Туристське районування.

- Концепція сталого розвитку сучасного туризму. Вплив масового туризму на навколишнє середовище та туристські ресурси.
- Перспективи розвитку міжнародного туризму в Україні.

Аннотация программы учебной дисциплины

ТУРИСТСКОЕ ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЕ

Цель: Подготовка специалиста, который будет владеть знаниями, связанными с решением теоретических и практических вопросов использования природных ресурсов для туристических целей.

Предмет: теория, методы, расчет состояния окружающей природной среды, а также платы за специальное использование природных ресурсов для туристическо-рекреационных целей. Экологический менеджмент и аудит туристических администраций. Безопасность туриста.

Содержание:

Модуль 1. Туристское природопользование

СМ 1. Общие сведения о туристских ресурсах.

- Научно-методические **основы** экологического права и туристского природопользования.
- Туристские ресурсы и их **влияние** на развитие туристского рынка. Количественные параметры **ПДК**.
- **Природные** зоны Украины. Природно-заповедный фонд Украины. Охрана и рациональное использование природных ресурсов.
- Природные ресурсы морских побережий, их **использование** для туристических целей.
- Туристское районирование.
- Концепция постоянного развития современного туризма. **Влияние** массового туризма на окружающую среду и туристские ресурсы.
- Перспективы развития международного туризма **в** Украине.

The summary of the program

TOURIST WILDLIFE MANAGEMENT

The purpose: Preparation of the expert which will own the knowledge connected to the decision of theoretical and practical questions of use of natural resources for the tourist purposes.

Subject: the theory, methods, calculation of a condition of the surrounding natural environment, and also a payment for special use of natural resources for tourism - recreational the purposes. Ecological management and audit of tourist administrations. Safety of the tourist.

The contents:

The Module 1. Tourist wildlife management

. CM 1. The General information about tourist resource.

- Scientifically-methodical bases of the ecological right and tourist wildlife management.
- Tourist facility and their influence upon development tourist market. The Quantitative parameters at most-possible concentrations
- Natural zones of the Ukraine. Natural - reserve fund of the Ukraine. The Guard and rational use natural resource.
- Natural facility seaside, their use for tourist integer.
- Tourist distribution on zones.
- Concept of the constant development of the modern tourism. The Influence of the mass tourism on environmental and tourist facility.
- Prospects of the development of the international tourism in Ukraine.

2. РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

2.1. Структура навчальної дисципліни

Туристське природокористування

(за вимогами ECTS)

Денна форма навчання

Призначення: підготовка спеціалістів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 2,5 Модулів – 1, Змістових модулів – 1 Загальна кількість годин – 90	Напрямок підготовки 0502- «Менеджмент» спеціальності 6.050200 – «Менеджмент організацій з туризму» Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	За вибором Рік підготовки: 2-й Семестр: 3-й Аудиторні заняття 36 год: Лекції – 18 год. Практичні заняття- 18 год. Самостійна робота – 54 год. Вид підсумкового контролю – залік
<p><i>Примітка:</i> співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи становить 40% до 60%.</p>		

Заочна форма навчання

Призначення: підготовка спеціалістів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 2,5 Модулів – 1 Змістових модулів – 1 Загальна кількість годин – 72	Напрямок підготовки 0502- «Менеджмент» спеціальності 6.050200 – «Менеджмент організацій з туризму» Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	За вибором Рік підготовки: 2-й Семестр: 3-й Аудиторні заняття 10 год: Лекції – 6 год. Практичні – 4 год Самостійна 62 год. Вид підсумкового контролю – залік
<p><i>Примітка:</i> співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи становить 14% до 86%.</p>		

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання в результаті відвідування аудиторних занять: лекційних, практичних. Найбільш складні та вагомі питання винесено на розгляд і обговорення під час семінарських

(практичних) занять. Деякі питання винесені на самостійне навчання студентів окрім вивчення власне теоретичного матеріалу студенти навчаються працювати з додатковою літературою. Усі ці види занять розроблені відповідно до положень Болонської декларації.

2.2. Тематичний план навчальної дисципліни

При вивченні дисципліни «Туристське природокористування» студент повинен ознайомитися з програмою дисципліни, її структурою, методами і формами навчання, способами і видами контролю і оцінювання знань.

Тематичний план дисципліни «Туристське природокористування» містить один змістовний модуль, який максимально розкриває заявлені питання. Усі питання логічно пов'язані загальною тематикою дисципліни.

Навчальний процес характеризується проведенням аудиторних занять: лекційних, практичних (семінарських) занять; виконанням двох розрахунково-графічних робіт, що дозволить мобілізувати раніше отримані знання з дисципліни та логічно пов'язати усі питання дисципліни. Для отримання додаткової інформації для більш поглибленого вивчення курсу та роботи з різними джерелами інформації для студентів передбачена самостійна робота.

2.3. Зміст дисципліни

Модуль 1: Туристське природокористування

ЗМ 1.1 Екологічні засади розвитку туризму

1. Науково-методичні засади екологічного права і туристського природокористування.
2. Туристські ресурси і їхній вплив на розвиток туристського ринку. Кількісні параметри ГДК.
3. Природні зони України. Природно-заповідний фонд України.

Охорона і раціональне використання природних ресурсів.

4. Природні ресурси морських узбереж.
5. Туристське районування.
6. Концепція сталого розвитку сучасного туризму. Вплив масового туризму на навколишнє середовище та туристські ресурси.
7. Перспективи розвитку міжнародного туризму в Україні.

**2.4. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями
та форми навчальної роботи студента
денна форма навчання**

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Сем., Пр.	Лаб.	СРС
Модуль 1. Туристське природокористування	2,5/90	18	18	-	54
ЗМ 1.1 Екологічні засади розвитку туризму	2,5/90	18	18		54

заочна форма

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Сем., Пр.	Лаб.	СРС
Модуль 1. Туристське природокористування	2,5/72	6	4	-	62

2.5. Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Лекційний курс

Зміст	Кількість годин 6.050200 МГКТС	
	Денна форма	Заочна форма
1. Науково-методичні засади екологічного права і туристського природокористування	2	2
2. Туристські ресурси і їхній вплив на розвиток туристського ринку. Кількісні параметри ГДК.	4	
3. Природні зони України. Природно-заповідний фонд України. Охорона і раціональне використання природних ресурсів.	2	2
4. Природні ресурси морських узбереж.	2	
5. Туристське районування.	2	1
6. Концепція сталого розвитку сучасного туризму. Вплив масового туризму на навколишнє середовище та туристські ресурси.	4	
7. Перспективи розвитку міжнародного туризму в Україні.	2	1
<i>Всього за ЗМ 1.1</i>	18	6
Всього	18	6

Практичні (семінарські) заняття

Зміст	Кількість годин 6.050200 МГКТС	
	Денна форма	Заочна форма
1. Концепції взаємодії людини з навколишнім середовищем.	2	1
2. Принципи міжнародного співробітництва в галузі охорони навколишнього середовища.	4	2
3. Державна політика в галузі туризму.	4	
4. Ліцензування та лімітування в природокористування.	4	1
5. Особливості організації пригодницьких та екотурів (на прикладі організації харчування).	3	
Контрольна робота	1	
<i>Всього за ЗМ 1.1</i>	18	4
Всього	18	4

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ: РГЗ

Мета розрахунково-графічних завдань – оволодіння і закріплення студентами навичок вирішення практичних занять та самостійна робота з додатковою літературою при виконанні теоретичної частини.

Під час виконання РГЗ студенти використовують отримані під час лекційних і практичних занять знання. Позитивна оцінка ставиться у випадку наявності повних відповідей на поставлені питання. Захищені роботи є допуском до складання заліку. РГЗ розрахована на 6 годин кожне, за рахунок самостійної роботи студентів.

Більш детальна інформація стосовно РГЗ наведено нижче.

РГЗ 1. Навколишнє середовище і туризм.

Мета роботи – вивчення законодавчої бази з нормативів природокористування і оцінки стану навколишнього середовища.

У процесі виконання розрахунково-графічної роботи студенти закріплюють одержані теоретичні знання в області оцінки якості навколишнього середовища, а також методики розрахунку критеріїв стану навколишнього середовища, опановують навички роботи з науковою та технічною літературою, з довідниками. Опановують навички роботи з науковою та технічною літературою, з довідниками.

Розрахунково-графічне завдання виконується у 3 семестрі, приблизний обсяг 5-10 сторінок.

Плановий обсяг графічно-розрахункового завдання – 6 годин.

РГЗ 2. Види туризму і їх зв'язок з наявністю туристичних природних ресурсів.

Мета роботи – вивчення методики розрахунку плати, яку вносять курортні організації за користування спеціальними природними ресурсами.

У процесі виконання розрахунково-графічної роботи студенти закріплюють одержані теоретичні знання в області природокористування, вивчають законодавчу базу, зокрема Закон «Про курорти», а також методики розрахунку розмірів плати до держбюджету за спеціальні природні ресурси.

Опановують навички роботи з науковою та технічною літературою, з довідниками.

Розрахунково–графічне завдання виконується у 3 семестрі, приблизний обсяг 5-10 сторінок.

Плановий обсяг графічно-розрахункового завдання – 6 годин.

САМОСТІЙНА НАВЧАЛЬНА РОБОТА СТУДЕНТА

Рівень знань підвищується завдяки самостійній роботі студентів, яка супроводжується консультаціями викладача. Завдання на самостійну роботу видається в ході аудиторних занять.

Зміст	Кількість годин 6.050200 МГКТС	
	Денна форма	Заочна форма
1. Науково-методичні засади екологічного права і туристського природокористування	6	8
2. Туристські ресурси і їхній вплив на розвиток туристського ринку. Кількісні параметри ГДК	6	8
3. Природні зони України. Природно-заповідний фонд України. Охорона і раціональне використання природних ресурсів	6	8
4. Природні ресурси морських узбереж	6	6
5. Туристське районування	6	8
6. Концепція сталого розвитку сучасного туризму. Вплив масового туризму на навколишнє середовище та туристські ресурси	6	8
7. Перспективи розвитку міжнародного туризму в Україні	6	6
<i>РГЗ №1 і №2</i>	12	
<i>Контрольна робота</i>		10
Всього	54	62

2.6. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Система оцінювання знань, вмій і навичок студентів передбачає оцінювання всіх форм вивчення дисципліни.

Перевірку й оцінювання знань студентів викладач проводить у наступних формах:

1. Оцінювання роботи студентів у процесі практичних (семінарських) занять.
2. Оцінювання виконання індивідуального завдання (РГЗ).
3. Оцінювання засвоєння питань, винесених для самостійного вивчення.
4. Проведення поточного контролю.
5. Проведення підсумкового контролю у вигляді заліку.

Засоби контролю та структура залікового кредиту для студентів денної і заочної форми навчання для напрямків 0502-«Менеджмент» спеціальності 6.050200 – «Менеджмент організацій з туризму» наведені в таблицях 2.1 та 2.4.

Таблиця 2.1. – Оцінювання виконання індивідуального завдання для
денної форми

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні роботи тощо)	Розподіл балів, %
МОДУЛЬ 1. Туристське природокористування	
РГЗ №1	40%
Захист роботи	10%
РГЗ №2	40%
Захист роботи	10%
Всього за модулем	100%

Таблиця 2.2 – Модульний контроль з дисципліни

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні роботи) денна форма навчання	Розподіл балів, %
МОДУЛЬ. Поточний контроль зі змістовного модуля	
РГЗ № 1	20
РГЗ №2	20
Контрольна робота	20
Підсумковий контроль з МОДУЛЮ – залік у письмовій формі (тестування).	40
Всього за модулем 1	100%

Таблиця 2.3. – Оцінювання виконання індивідуального завдання

заочна форма

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні роботи) денна форма навчання
МОДУЛЬ 1. Туристське природокористування
Контрольна робота
Залік – тестування

Таблиця 2.4 – Контроль з дисципліни

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні роботи) денна форма навчання
МОДУЛЬ 1.
Контрольна робота
Підсумковий контроль з МОДУЛЮ – Залік у письмовій формі (тестування)

Порядок поточного оцінювання знань студентів (денна форма навчання)

Поточне оцінювання здійснюють під час проведення практичних занять з метою перевірки рівня підготовки студента до виконання практичних занять, контрольної та розрахунково-графічних робіт.

Об'єктами поточного контролю є:

- 1) активність і результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять;
- 2) готовність до семінарських занять;
- 3) виконання індивідуального завдання (РГЗ);
- 4) самостійне вивчення питань курсу;
- 5) успішність виконання поточного контролю (контрольні роботи, тестування);

Оцінку "відмінно" ставлять за умови відповідності виконаного завдання студентом або його усної відповіді за усіма шістьма зазначеними критеріями. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку.

Контроль систематичного виконання практичних занять (заочна форма) і самостійної роботи (денна та заочна форма)

Оцінювання проводять за такими критеріями:

1) розуміння, ступінь засвоєння теорії і методології проблем, що розглядаються;

2) ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;

3) ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною додатковою літературою з питань, що розглядаються;

4) уміння професійно поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, вирішенні завдань, проведенні технологічних розрахунків при виконанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, і завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

5) логіка, структура, стиль викладання матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, узагальнити інформації зробити висновки.

Оцінку "відмінно" ставлять за умови відповідності виконаного завдання студентом або його усної відповіді за всіма п'ятьма зазначеними критеріями. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку.

При оцінюванні увагу приділяють також їх якості і самостійності, своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то оцінка буде знижена.

Критерії оцінювання індивідуального завдання (РГЗ).

Контроль виконання індивідуального завдання (РГЗ) здійснюється протягом семестру. Якість вивчення дисципліни контролюється шляхом виконання 2-х розрахунково-графічних завдань. На виконання кожного РГЗ припадає 40% від загальної кількості відведеної для виконання індивідуального завдання. 10% відводиться на захист кожної роботи.

Індивідуальне розрахунково-графічне завдання оцінюють за такими критеріями:

1) самостійність виконання;

- 2) логічність і послідовність викладання матеріалу;
- 3) повнота розкриття теми;
- 4) обґрунтованість висновків;
- 5) використання й аналіз додаткової інформації;
- 6) успішний захист роботи;
- 7) якість оформлення.

Оцінку "відмінно" ставлять за умови відповідності виконаного завдання студентом за всіма сімома зазначеними критеріями та його захист. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку на відповідну кількість балів.

Захисти робіт проводять в середині та наприкінці змістового модуля, який є умовою допуску до підсумкового контролю (заліку).

Проведення поточного контролю (денна форма).

Поточний контроль (контрольна робота та РГЗ) здійснюють та оцінюють за питаннями, які винесено на лекційні заняття, самостійну роботу та практичні заняття. Поточний контроль проводять у письмовій формі після того, як розглянуто увесь теоретичний матеріал і виконані самостійні завдання в межах кожної теми змістового модуля. Поточний контроль проводиться у вигляді РГЗ №1 та №2, та контрольної роботи. Даний вид контролю передбачає виявлення ступеня опанування студентом матеріалу лекційного модуля і вміння застосовувати його для вирішення практичних питань.

У 3-му семестрі після вивчення тем 1-5 (ЗМ 1) студенти виконують розрахунково-графічну роботу №1. Відповідно, після вивчення тем 6,7 (ЗМ 1) — розрахунково-графічну роботу №2. Наприкінці курсу запланована контрольна робота (1 година).

У відповідності до програми навчальної дисципліни „Туристське природокористування” РГЗ виконують протягом семестру. Розрахунково-графічне завдання виконується у 3 семестрі, приблизний обсяг 5-10 сторінок.

Плановий обсяг графічно-розрахункового завдання – 6 годин.

Тестове завдання містить запитання одиничного і множинного вибору різного рівня складності. Для оцінювання рівня відповідей студентів на тестові

завдання використовуються відповідні критерії оцінювання наведені в тесті:

Таблиця 2.5 – Шкала перерахунку оцінок результатів навчання в різних системах оцінювання

Система оцінювання	Шкала оцінювання						
	Внутрішній вузівський рейтинг, %	100-91	90-71		70-51		50-0
Національна 4-бальна і в системі ECTS	5 <i>відмінно</i> <i>A</i>	4 <i>добре</i> <i>B, C</i>		3 <i>задовільно</i> <i>D, E</i>		2 <i>незадовільно</i> <i>FX, F</i>	
Внутрішній вузівський рейтинг у системі ECTS, %	100-91	90-81	80-71	70-61	60-51	50-26	25-0
Національна 7-бальна і в системі ECTS	<i>відмінно</i> <i>A</i>	<i>дуже добре</i> <i>B</i>	<i>добре</i> <i>C</i>	<i>задовільно</i> <i>D</i>	<i>достатньо</i> <i>E</i>	<i>незадовільно*</i> <i>FX*</i>	<i>незадовільно</i> <i>F**</i>
ECTS, % студентів	<i>A</i> <i>10</i>	<i>B</i> <i>25</i>	<i>C</i> <i>30</i>	<i>D</i> <i>25</i>	<i>E</i> <i>10</i>	<i>FX*</i>	<i>F**</i>
						<i>не враховується</i>	

* з можливістю повторного складання.

** з обов'язковим повторним

Для студентів заочної форми навчання передбачені наступні види контролю знань:

- студенти виконують контрольну роботу, успішний захист яких є допуском до екзамену;

Проведення підсумкового тестування

Підсумковий контроль здійснюють шляхом проведення заліку у вигляді тестування. Тест складається з 34 питань та завдань різного ступеню складності, які охоплюють весь матеріал лекційного курсу, практичних занять та матеріалу визначеного для самостійного вивчення.

Підсумкову оцінку з дисципліни виставляють на основі успішного складання завдань передбачених поточним та підсумковим контролем.

До підсумкового контролю допускають студентів, які набрали більше 30% балів від загальної кількості передбачених дисципліною (з урахуванням

контрольної роботи та РГЗ), тобто більше 50% від кількості балів передбачених поточним контролем.

Тестове завдання містить запитання одиничного і множинного вибору різного рівня складності. Для оцінювання рівня відповідей студентів на тестові завдання використовуються відповідні критерії оцінювання наведені в тесті:

2.7. Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси		ЗМ, де застосовується
1. Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)		
1	Храбовченко В.В. Экологический туризм: Учеб.- метод. пособие. – М.: Финансы и статистика, 2003.	ЗМ 1
	Природопользование. Под общ. ред.. Є.А. Арустамова.-М.: Издательский дом «Дашков и К ⁰ », 1999.-252с.	ЗМ 1
2.	Штюрмер Ю.А. Охрана природы и туризм. – М.: Физкультура и спорт. – 1974.	ЗМ 1
2	Устойчивое развитие туризма: пособие для специалистов по местному планированию. – Мадрид: ВТО, 1992.	ЗМ 1
2. Додаткові джерела (довідники, нормативні видання, сайти Інтернет тощо)		
1	Сенин В.С. Организация международного туризма. – М.: Финансы и статистика, 2000.	ЗМ 1
2	ВИНИТИ. Обзорная информация. Проблемы окружающей среды и природных ресурсов. – М., № 7. – 2003.	ЗМ 1
3. Методичне забезпечення (реєстр методичних вказівок, інструкцій до лабораторних робіт, планів семінарських занять, комп'ютерних програм, відео-аудіо-матеріалів, плакатів тощо)		
1.	Методичні вказівки до виконання практичних робіт з курсу «Туристичне природокористування» (для студентів 2-3 курсів всіх форм навчання за спеціальністю 6.050200-Менеджмент організацій по туризму. Харків ХНАМГ, 2009.-39с.	ЗМ1

Програма навчальної дисципліни, Робоча програма навчальної дисципліни «Туристське природокористування» (для студентів 2 курсу денної і заочної форм навчання освітньо – кваліфікаційного рівня бакалавр, напрямів підготовки 6.030601 – “Менеджмент”, спеціальності 6.050200 – “Менеджмент організацій»)

Укладачі: доц. Людмила Іванівна Дегтерева,
ас. Марія Володимирівна Солодовник.

План 2009, поз 82 Р

Підп. до друку 29.10.2009 Друк на ризографі. Замовл № 5257	Формат 60x84 1 /16 Умовн.-друк. арк.1,0 Тираж 10 прим.	Папір офісний Обл.-вид. арк.1,3
--	--	------------------------------------

61002, Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12

Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ ХНАМГ
61002, Харків, вул. Революції, 12